

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مهارت های اجتماعی - اقتصادی

سال اول (هفتم)

دوره اول متوسطه پیش حرفه ای

۱۳۹۶

وزارت آموزش و پرورش

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

نام کتاب: مهارت‌های اجتماعی - اقتصادی - کد ۱۵۲/۶

مؤلفین: مایا پدیدار، مه‌ری کریمیان، فریده رئیسی‌ماکیانی، رامین دلفان‌آذری و سعید فیضی

مدیریت چاپ و امور تولید: لیدا نیک‌روش

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، صندوق پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

امور فنی و آماده‌سازی: زهرا محمد نظامی

تصویرگران: محسن جمالی، محبوب حبیب‌وند

عکس: مجید ذاکری، مریم صاحب‌الداری، حمیدرضا همتی

مدیر هنری: مجید ذاکری

طراح گرافیک: امیر نساجی

صفحه‌آرا: زهره بهشتی شیرازی

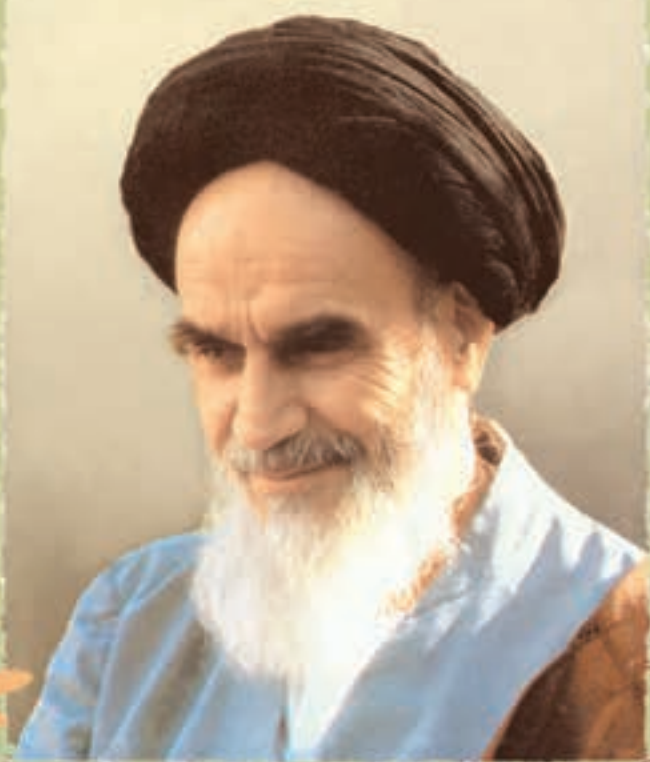
تصحیح: زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه‌ای: مریم دهقان‌زاده

ناشر: شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)

نوبت چاپ و تاریخ انتشار: ششم ۱۳۹۶

شابک: ۹۶۴-۰۵-۱۵۴۷-۷

۱	فصل اول
۶	درس اول: بازگشت از سفر
۱۴	درس دوم: تقسیم کارها
۲۱	فصل دوم
۲۴	درس سوم: قصه‌ی مریم
۲۸	درس چهارم: نیلوفر و نوید
۴۰	درس پنجم: خرید روزانه
۵۲	درس ششم: لوازم خانگی
۶۴	درس هفتم: مهمانی دوستانه
۷۴	درس هشتم: آشپزی روز
۸۱	فصل سوم
۸۲	درس نهم: وظیفه‌ی ما در مدرسه
۸۸	درس دهم: چگونه درست درس بخوانیم
۹۵	فصل چهارم
۹۶	درس یازدهم: اطلاع‌رسانی
۱۰۵	فصل پنجم
۱۰۶	درس دوازدهم: سبزی‌کاری در مدرسه
۱۱۵	فصل ششم
۱۱۶	درس سیزدهم: تعمیر کار لوازم الکتریکی
۱۲۰	درس چهاردهم: خیاط
۱۲۵	فصل هفتم
۱۲۶	درس پانزدهم: آب و هوای ایران
۱۳۲	درس شانزدهم: محصولات کشاورزی ایران
۱۴۵	فصل هشتم
۱۴۶	درس هفدهم: ملت ایران

مقدمه

طراحی و اصلاح مداوم سیستم آموزشی، پرورشی و توان بخشی با توجه به رویکردهای نوین آموزشی در جهت تأمین نیازهای دانش آموزان با نیازهای ویژه از اهداف و وظایف اصلی سازمان آموزش و پرورش استثنایی به شمار می رود.

تأکید بر رویکرد حرفه آموزی در نظام آموزشی نه تنها باعث توانمندتر شدن دانش آموزان با نیازهای ویژه در فرآیند تحصیل و یادگیری می گردد؛ بلکه از این طریق مدرسه به رسالت خویش که همان آماده کردن دانش آموزان برای زندگی مفید و پویا در جامعه است، دست می یابد به همین منظور «دوره راهنمایی تحصیلی پیش حرفه ای» که از یک سو زمینه های به فعلیت رساندن استعدادها و توانایی های دانش آموزان با نیازهای ویژه را فراهم می سازد و از سوی دیگر موجب ارتقاء کارآیی نظام آموزشی می شود، طراحی گردید.

خداوند را شاکر و سپاسگزاریم که با همت کارشناسان و معلمان متخصص، این توفیق حاصل گردید که نظام آموزشی با رویکرد آموزش های پیش حرفه ای که از انعطاف لازم برای انطباق با انواع توانایی ها و آمادگی ها برخوردار می باشد، را ایجاد و نسبت به برنامه ریزی درسی دوره راهنمایی تحصیلی پیش حرفه ای اقدام نماییم.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی بر خود واجب می داند از زحمات تمامی عزیزانی که در این حرکت مهم نقش اساسی ایفا کردند به ویژه کارشناسان و معلمان مدارس استثنایی و همچنین سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و مراکز وابسته صمیمانه تشکر و قدردانی نماید.

امید است معلمان، کارشناسان و صاحب نظران آموزش و پرورش استثنایی با نظرات ارزشمند خود در ارتقاء کیفی برنامه های درسی ارائه شده این سازمان را بیش از پیش یاری نمایند.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

سخنی با همکاران گرامی

یکی از مهم ترین وظایف آموزش و پرورش کمک به جامعه پذیری دانش آموزان است. هدف اصلی از تدریس درس مهارت اجتماعی – اقتصادی این است که افراد، علاوه بر کسب دانش و مهارت های تخصصی خود، از نظر اجتماعی نیز در وضعیت مطلوب قرار گیرند و رفتار خود را با الگوهای رفتاری و ارزش های متداول و مورد احترام جامعه وفق دهند. در تدریس این کتاب، حفظ مطالب کتاب و بازگویی طوطی وار آن، هدف نیست؛ بلکه دانش آموزان باید ارزش ها، هنجارها و مهارت های اجتماعی را یاد بگیرند تا قادر باشند همیشه به آن عمل کنند و رفتار اجتماعی خود را با توجه به آن شکل دهند. جهت رسیدن به اهداف فوق، این سرفصل ها در نظر گرفته شده است: خانواده، مدرسه، اجتماع، تدبیر منزل، اطلاع رسانی، محیط زیست، مشاغل و جغرافیای بومی و اقتصادی و تعلیمات مدنی.

برای آشنایی با ساختار کتاب و هم چنین تدریس موفق آن به نکته های زیر توجه کنید:

- در ابتدای بعضی از دروس جهت ایجاد انگیزه و برانگیختن حس کنجکاوی دانش آموزان تصاویر با متن داستانی ارائه شده است.
- متن درس ها انشایی روان و مناسب با توانایی ذهنی و سن دانش آموزان دارد و موضوعات، برگرفته از واقعیات زندگی و نیازهای روزمره ی آنها است.
- در پایان بعضی از درس ها مفاهیم پیچیده ی آن تحت عنوان «آیا می دانید که» مطرح شده است.
- برای ارزش یابی، در پایان درس ها پرسش هایی تحت عنوان «فکر کنید و پاسخ دهید» آمده است.
- جهت ارزش یابی تئوری و عملی، تمرینات متنوعی در نظر گرفته شده که هدف آن تثبیت و تعمیم یادگیری است.
- برای کاربردی کردن موضوعات درسی انجام بعضی از فعالیت ها تحت نظر مربیان

به صورت عملی از دانش آموزان خواسته شده است.

– محتوای کتاب براساس تجربیات قبلی دانش آموزان طراحی شده است.

– محتوای آموزشی بر انواع فعالیت‌های یادگیری، اعم از فعالیت‌های داخل کلاس درس یا خارج از آن تأکید دارد. سعی کنید که دانش آموزان فعالیت‌ها را در شرایط واقعی تجربه کنند.

– ارزش‌یابی به صورت مستمر و پایانی صورت می‌گیرد.

– در تدریس این کتاب از روش‌های نوین که براساس فعالیت دانش آموزان است استفاده شود؛ مانند روش حل مسئله، اکتشافی، نمایشی، ایفای نقش مشارکتی، گردش علمی، تجربی و مشاهده‌ای. می‌توان هم زمان از چند روش به صورت تلفیقی استفاده کرد.

– مطالعه‌ی کتاب راهنمای معلم بسیاری از نکات را روشن می‌کند.

توصیه‌های مهم

– در انجام فعالیت‌های خاص (بازدید، خرید، آشپزی، نظافت...) به منظور کسب مهارت باید اصول کلی ایمنی، بهداشتی و پیشگیری از حوادث مدنظر مربیان عزیز قرار گیرد.

– طوری برنامه‌ریزی شود که تمام دانش آموزان در همه‌ی فعالیت‌ها شرکت داده شوند.

– در مواردی که نمی‌توان دانش آموز را در موقعیت واقعی قرار داد، بهتر است از روش مدل‌سازی و یا فیلم و عکس استفاده شود.

– از آنجایی که کتاب برای دانش آموزان سراسر کشور – با وجود تفاوت‌های فرهنگی اجتماعی، اقتصادی – به صورت یکسان تألیف شده است، لزوماً در ارائه مطلب محدودیت‌هایی دارد؛ لذا مربیان عزیز می‌توانند با توجه به تفاوت‌های فوق و براساس خصوصیات هر منطقه تدریس کنند و در صورت نیاز از سایر کتاب‌های کمک آموزشی استفاده نمایند.

امید است با تلاش و کوشش معلمان دلسوز این جریان راه تکامل را پیماید.

فصل اوّل

خانواده